

2. Ο ΝΕΟΣ ΑΙΩΝΑΣ ΤΗΣ ΣΩΤΗΡΙΑΣ

Αναγνώσματα: Ματθαίος 21,28-32· Μάρκος 2,15-17

ΠΕΡΑ από τις πολλές όψεις που έχει η έννοια της Βασιλείας (διοίκηση, εξουσία, κράτος, βασιλική τάξη κλπ.) η ρίζα της είναι η *κυριαρχία* του Θεού. Φανερώνει είτε την εσχατολογική *ενέργεια* του Θεού που καταστρέφει τους εχθρούς του και σώζει τον λαό του είτε τον μελλοντικό *χώρο* της σωτηρίας όπου συνάζεται ο λαός για ν' απολαύσει τις ευλογίες του Θεού. «Βασιλεία του Θεού» είναι και ένας νέος «χώρος λυτρωτικής ευλογίας», όπου εισέρχονται όσοι δέχονται το μήνυμα του Ιησού για τη Βασιλεία. Είδαμε ως τώρα πως η Βασιλεία είναι εσχατολογική αλλά και παρούσα εν Χριστώ. Με κάποια έννοια, η παρουσία της Βασιλείας είναι ο νέος Αιώνας της Σωτηρίας.

Η Βασιλεία ως παρόν δώρο

Μια αναδρομή στα Ευαγγέλια δείχνει πως η Βασιλεία δεν είναι μόνο η δυναμική κυριαρχία του Θεού αλλά εμφανίζεται και σαν ένα δώρο που ο Θεός το δίνει από τώρα στους δικούς του –σαν μια ευλογία ζωής (π.χ. Μτ 25,34: «Ελάτε κληρονομήστε τη βασιλεία...»· Μκ 10,17.23-24: οι όροι «Βασιλεία» και «αιώνια ζωή» είναι ταυτόσημοι· Λκ 12,32: το μικρό ποίμνιο παίρνει για δώρο τη Βασιλεία).

Παρομοιώσεις όπως ένας θησαυρός, το ακριβό μαργαριτάρι (Μτ 13,44-46), κάτι που δίνεται δωρεάν σε όσους πιστεύουν σαν τα παιδιά (Λκ 18,16-17), δείχνουν ότι η Βασιλεία είναι ένα δώρο του παρόντος, μια παρούσα μακαριότητα.

Το δώρο της σωτηρίας

Αφού η Βασιλεία κατανοείται στα Ευαγγέλια ως ένα παρόν δώρο, θα μπορούσαμε περαιτέρω να την κατανοήσουμε και σαν ένα τωρινό δώρο σωτηρίας.

α) Στο μέλλον. Η σωτηρία είναι πρωταρχικά ένα εσχατολογικό δώρο (βλ. εικόνες στα: Μκ 10,17-30· Μκ 8,35· Μτ 10,39· Λκ 17,33· Μκ 9,43· Μτ 25,46· 25,21-23). Η μελλοντική αυτή σωτηρία σημαίνει: (α) Λύτρωση από τον θάνατο (βλ. Λκ 20,34-36· Μτ 24,34 και 36) και (β) Πλήρη κοινωνία με τον Θεό (βλ. Μτ 5,8· 25,21-23, και εικόνες όπως το σιτάρι που συνάζεται στις αποθήκες, τα πρόβατα που χωρίζονται από τα ερίφια, το γαμήλιο δείπνο κλπ.)

β) Στο παρόν. Όμως, η σωτηρία είναι ένα δώρο όχι μόνον εσχατολογικό αλλά και του παρόντος. Ο Χριστός αναζητούσε τους ανθρώπους για να τους σώσει όχι μόνο από τη μελλοντική καταδίκη αλλά και για να τους φέρει στην παρούσα σωτηρία (π.χ. ο Ζακχαίος, οι παραβολές του ασώτου, της δραχμής, του προβάτου κλπ.) Το *τραπέζι ή το γαμήλιο δείπνο* εικονίζουν το δώρο της τωρινής, της παρούσας κοινωνίας εν αναμονή της εσχατολογικής ολοκλήρωσης (Μκ 2,17). Η μεγάλη χαρά για τη σωτηρία του αμαρτωλού γίνεται στον ουρανό (Λκ 15,7) αλλά πρόκειται για μια χαρά που αναμενόταν στη γη, όταν ο Χριστός θα είχε κοινωνία με τους αμαρτωλούς γύρω από ένα τραπέζι, ένα δείπνο. Τα *θαύματα της θεραπείας*, εξάλλου, είναι μια εμφάνιση της μεσσιανικής σωτηρίας (Μτ 11,4-5). Και σ' αυτά χρησιμοποιείται η λ. *σωτηρία*: Η παρουσία της Βασιλείας εν Χριστώ σήμαινε την απελευθέρωση από την αιμορραγία (Μκ 5,34), από την τυφλότητα (Μκ 10,52), από τα δαιμόνια (Λκ 8,36), ακόμη κι από τον θάνατο (Μκ 5,23). Η παρούσα αυτή σωτηρία είναι τόσο πνευματική όσο και φυσική (απόδειξη

το περιστατικό της αμαρτωλής γυναίκας στο σπίτι του Σίμωνα η οποία απλώς συγχωρήθηκε χωρίς να πάσχει από κάτι –Λκ 7,48-50).

Το δώρο της συγχώρησης

Στα προφητικά κείμενα η συγχώρηση θα ήταν μια μεγάλη ευλογία στη μεσσιανική εποχή (Ησ 33,24· Μιχ 7,18-20· Ιερ 31,33-34 κλπ.) Και τώρα ο Ιησούς διατείνεται ότι αυτός έχει το συγκεκριμένο δικαίωμα. Οι γραμματείς δικαιολογημένα πίστευαν ότι μόνον ο Θεός συγχωρεί αμαρτίες.

Η κεντρικότητα που έχει η συγχώρηση στην ευρύτερη έννοια της Βασιλείας του Θεού διαγράφεται στην παραβολή του κακού δούλου που δεν συγχωρούσε (Μτ 18,23-35). Έτσι, στη Βασιλεία του Θεού βλέπουμε τη σχέση ανάμεσα στη θεία συγχώρηση και στην ανθρώπινη

Η παρουσία της Βασιλείας του Θεού δεν ήταν κάποια καινούργια περί Θεού διδασκαλία. Ήταν μια νέα ενέργεια του Θεού εν Χριστώ, η οποία έφερνε στους ανθρώπους την παρούσα, υπαρκτή εμπειρία αυτού που οι προφήτες είχαν υποσχεθεί πως θα ερχόταν στην εσχατολογική Βασιλεία.

Το δώρο της δικαιοσύνης

Η δικαιοσύνη έχει πολύ μεγάλη σχέση με τη συγχώρηση. Η δικαιοσύνη, δηλ. το να είναι κανείς δίκαιος, δεν είναι πρωταρχικά μια ηθική ιδιότητα, αλλά μια σωστή *σχέση*: η απαλλαγή που προσφέρει ο Θεός από την ενοχή της αμαρτίας. «Ζητώ τη Βασιλεία», σημαίνει ζητώ τη δικαιοσύνη του Θεού (Μτ 6,33)· και λαμβάνω τη Βασιλεία του Θεού, σημαίνει λαμβάνω ως επακόλουθο και τη δικαιοσύνη του, δηλ. μια σωστή σχέση μαζί του.

Η δικαιοσύνη στην *ιουδαϊκή* αντίληψη ήταν ανθρώπινη ενέργεια. Οι ραβίνοι δίδασκαν ότι πρόκειται για ανθρώπινο έργο, που αποτελείται από την υπακοή στον Νόμο κι από πράξεις ελέους. Ο Ιησούς δίδαξε ότι η δικαιοσύνη είναι απαίτηση και συνάμα *δώρο του Θεού*. Για να μπει κανείς στην εσχατολογική Βασιλεία, έπρεπε η δικαιοσύνη του να υπερβαίνει αυτή των γραμματέων και των Φαρισαίων (Μτ 5,20). Η δικαιοσύνη περιλαμβάνει απελευθέρωση από τον θυμό, τις επιθυμίες, την αντεκδίκηση (Μτ 5,21-48). Αν η επίτευξη μιας τέτοιας τέλει δικαιοσύνης αφηνόταν στις ανθρώπινες προσπάθειες, κανένας δεν θα μπορούσε να την αποκτήσει. Συνεπώς *έπρεπε* να είναι δώρο του Θεού. Εδώ βρίσκεται ο πυρήνας της ηθικής διδασκαλίας του Χριστού: η απάρνηση της δικαιοσύνης την οποία προσπαθούμε ν' αποκτήσουμε με δικές μας ενέργειες, και η προθυμία να γίνουμε σαν τα παιδιά, που δεν έχουν τίποτε και πρέπει να δεχτούν τα πάντα.

Οι γραμματείς ήταν απρόθυμοι ν' αφήσουν κατά μέρος την καύχηση για τη δικαιοσύνη τους, να γίνουν ένα τίποτα, το οποίο πρέπει να δεχτεί ως δώρο τη δικαιοσύνη του Θεού (πρβλ. 12 έντυπους τόμους του ιεροσολυμιτικού Ταλμούδ [=σχόλια στη Μισνά, δηλ. σε κωδικοποιημένες προφορικές παραδόσεις] και 60 του βαβυλωνιακού). Μέχρι τώρα, καθώς θεωρούσαν τους εαυτούς τους δίκαιους (Μκ 2,17· Λκ 18,9), δεν ένιωθαν καμιά ανάγκη να λάβουν το δώρο του Θεού. Απέναντι από τους αυτοδικαιωνόμενους Φαρισαίους στέκεται ο Τελώνης, που θέτει εξολοκλήρου τον εαυτό του κάτω από το έλεος του Θεού (Λκ 18,14). Το ίδιο διδάσκει και ο Παύλος για τη δωρεάν δικαίωση, με τη διαφορά ότι ο Χριστός δεν κάνει καθόλου μνεία του σταυρού.

Η δικαιοσύνη που αναφέρεται στην Επί του Όρους Ομιλία, είναι κι αυτή δώρο του Θεού. Η υπόσχεση ότι αυτοί που πεινούν και διψούν για τη δικαιοσύνη θα χορτασθούν (Μτ 5,6), είναι μια υπόσχεση προς εκείνους που συναισθάνονται τη δική τους αδικία –ας την πούμε– αλλά λαχταρούν να τακτοποιηθούν με τον Θεό. Σε αντίθεση με την ιουδαϊκή σκέψη της αρετής, η δικαιοσύνη θεωρείται απλά σαν δώρο που ο Θεός το δίνει σε όσους το ζητούν. Συνεπώς: Η διακονία του Χριστού δεν έφερε μια νέα διδασκαλία αλλά ένα νέο γεγονός –την πρόγερση της εσχατολογικής σωτηρίας. Δεν μας υποσχέθηκε απλώς τη δικαίωση στην κρίση, αλλά μας πρόσφερε μια τωρινή, υπαρκτή δικαιοσύνη. Δεν μας υποσχέθηκε μια μελλοντική κοινωνία της Βασιλείας, μας προσκάλεσε σε κοινωνία με τον εαυτό του, που είναι κι ο φορέας της Βασιλείας.

Αυτό είναι το νόημα του ότι η παρουσία της Βασιλείας είναι ο νέος αιώνας της σωτηρίας. Δέχομαι τη Βασιλεία του Θεού –υποτάσσομαι στη βασιλική εξουσία του Θεού– σημαίνει λαμβάνω το δώρο της Βασιλείας και εισέρχομαι στην απόλαυση των ευλογιών της, με πρώτη τη σωτηρία.
